



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla LXXIII. Factum legitimè retractari non debet, licet casus postea
eveniat, à quo non potuit inchoari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

in altero locorum; veluti, Ingolstadii vel Monachii dabo vel solvam; semper electio est creditoris, ne si in altero loco conventus debitor ad alterum provocans, eludat semper creditorem, d.

§. Scavola. alijs. l. Non utique De eo quod certo loco: Quod & in pluribus iudicijs eiusdem debitoris incipiendum est, eadem ratione, per text. in l. fin. C. De iurisd. om. iud. Vide latius Iasonem ad l. Non utique.

REGULA LXXI.

Qui ad agendum admittitur, est ad excipiendum multo magis admittendus.

Similis sententia extat in l. Invidiosus, §. 1, D. hoc eod. tit. Et in l. 1, §. quod autem ait Prator D. De superbie. Et hinc etiam, maritus uxorem suam adulteram ad se rediuntem non recipit, per text. in cap. 4, Extr. De divor. Et quod si nunquam ab eo disgressa fuisset, agere posset maritus, ut ab ea separaretur, cap. 5, d. cit. De divor. Singulare est, in deposito, quod etiam depositarius rei depositæ dominus sit, ac proinde habeat actionem ad eam vindicandam, l. Officium 9. De rei vindicat. non tamen exceptione se rueri potest contra deponentem, sed ante omnia restituere tenetur depositum; idque ob bonam fidem, quæ uberior est in deposti-

to, l. penult. C. Deposit. Idem est in re conducta, cujus conductor præ tendit se esse dominum; nam neque hic exceptione dominii iuratur adversus locatorem, l. Si qui conductio 25, C. D. locato. Ratio est, quia conductor negando restitutionem locatori, censetur ei intervertere possessionem, quæ hæcenus apud locatorem remansit, l. Coloniarum, iuncta l. 1, §. si vero autem D. De vi et vi arm. At spoliatus possessione suâ, licet prædo, ante proprietatis quæstionem restituendus est, cap. in literis 5, Extr. De restit. spol. §. recuperanda Insitut. De infort. Hæc itaque cum singularia sint, hæc Reg. nostrâ non continentur.

REGULA LXXII.

Qui facit per alium, est perinde ac si faciat per seipsum.

Huius regulæ supra meminimus: ad cap. Potest quis; eisque usus latissime patet, etiam in delictis: Illi verò, inquit, Alexander III. qui non per se ipsos, sed eorum auctoritate vel mandato alii violenter iniungunt manus in Clericos ad Sedem Apostolicam sunt vitandæ: cum is committat verò, cuius auctoritate vel mandato delictum committi probatur. cap. Mulieris 6. sine Extr. De sent. excom. Adde Extr. in cap. ut fama, 35. §. fin. eod. tit. Et Ulpianus: Deiciisse, ait, etiam is videtur, qui mandavit vel iussit, ut aliquis deiceretur: parvi enim referre visum est, sius manibus quis deiciat, an verò per alium, l. 1, §. deieciisse D. De vi et vi arm. Idem Ulpianus: Non solum

autem in injuriarum tenetur, qui fecit injuriam; hoc est qui percussit, verum ille quoque continetur, qui dolo fecit, vel qui curavit, ut cui mala pugno percuteretur, l. Non solum 11, D. De injur. Et Gordianus Imperator. Non ideo minus crimine, inquit, siue atrocium injuriarum iudicio tenetur is, qui in iustam accusationem incidit, quis dicit alium se huiusmodi facti mandatorem habuisse: namque hoc casu, præter principalem reum, mandatorem quoque ex sua persona conveniri posse ignotum non est, l. Non ideo 5, C. De accus. Quibus tamen casibus factio proprio opus est, nihil proficit, per alium fecisse, vide quæ supra diximus supra ad d. e. Potest quis.

REGULA LXXIII.

Factum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari.

Non dissentit Paulus in l. In ambiguis, §. 1, D. h. eod. tit. Exempla peti possunt ex c. Discretionem 8, ex c. penult. Et c. ult. Extr. De eo qui consang. ux. Matrimonium enim legitime contractum non dissolvitur propter supervenientem af-

finitatem; jam ad. iurib. vel cognationem spiritua-lem, ex eod. cognat. spirit. vel furorem, aut simile impedimentum, c. Et qui matrimonium cum cap. seg. xxxii quest. 7, l. Parete iuriso 8, D. De his qui iure iur. vel al. iur. quamvis à principio matrimonium

Dddd 3

sub-

subistente huiusmodi impedimento, contrahi non poterit. Sic presentatus ad Ecclesiam ab eo, qui in possessione erat juris patronatus, non remouetur, licet presentans postea iure patronatus cadat, cap. Consultationibus 19, ext. De iure patron. cap. Querelam 24, Ext. De elec. Videmus & testamentum iure factum, non ob id infirmari, quod testator postea in furorem actus sit, §. praterea. Insuper. Quibus non est permiff. fac. testam.

Exaudienda autem hæc Regula est, nisi effectus ejus, quod legitime factum est, ad impossibile redigatur. Quâ ratione extinguitur stipulatio, si res, quæ utiliter in stipulationem deducta est, sacra, vel religiosa fiat, vel aliter commercio hominum eximatur sine facto promissoris. §. item contra Insuper. De inutilib. stipular. l. Si ex legati 23, D. De verbor. oblig. Item evanescit stipulatio servitutis

ad fundum meum, si priusquam re ipsa constituitur servitus, alienaverit fundum, vel etiam partem fundi mei pro indiviso, eod quod servitus sine fundo, vel pro parte fundi mei, quam pro indiviso retineo, constitui non possit, l. Pro parte 11, D. De servit. l. Pluribus 146, §. fin. D. De verb. obligat. Simile est in sponsalibus, quæ licet legitime contracta sint, distrahuntur tamen per subsequens cum alia matrimonio, cap. Sicut 22, cap. penult. Ext. De sponsalib. nec non propter affinitatem, c. Ex liturgia, 8, cum cap. seq. De eo qui cogn. consang. religionis ingressum, cap. 2, cap. Ex publico. De convers. conjug. de quibus latius in Summa de sponsalib. Quia his speciebus, sponsalia in eum casum deveniunt, quo effectum sortiri non possunt. Coniuge, quæ supra diximus, ad cap. Non firmatur sup. eod.

REGULA LXXIV.

Quod alicui gratiose conceditur, trahi non debet ab aliis in exemplum.

Recurte ad ea, quæ tradidimus ad c. Privilegium 7, & ad c. Quæ à jure 28, sup. eod.

REGULA LXXV.

Frustra sibi fidem quis postulat ab eo servari, cui fidem à se præstitam servare recusat.

AD id, licet fides ab altero addicta iurejurando firmata sit; adhuc eam fidem frangen-
ti, fides impune non servatur, cap. 3, Ext. De iurejur. cum semper tacite interesse intelligatur, si modo alter fidem à se promissam servaverit. Unde in locatione, si conventum sit inter locatorem & conductorem, ne intra certa tempora conductor de re conductâ in vitis expellatur; & si contra factum fuerit, decem pœnarum nomine præstentur; non committetur stipulatio pœnarum, si pensionem non solvent conductor, & rem ut oportebat, non coluerit; cum hæc tacite insint conditioni, l. Quare 54, §. inter locatorem D. Locati, junct. l. 3, C. eod. sit. Similiter in societate, ubi ea ad certum tempus contracta est, & lex ei adjecta, ut si legi non paruerit socius, alter recedat ante tempus renunciet Societati, l. Si convenerit 14, D. Pro socio. Quâ ratione & feudo receptum est, ut si dominus feloniam, id est, perfidiam vel improbitatem commiserit in vasallum suum; vasallus iuste illi deneger servitia feudalia: siquidem nature

feudi in est fides mutua, sive, ut appellant recipi-
entia domini & vasalli, cap. Unico, §. domino committente, Si de feudo defuncti cont. cap. unico in fine De forma fin. lib. secundâ. Acque hæc & similia dubitationem non habent, ubi culpa alterius fides non servatur. At si casu vel necessitate quis impeditur sit, majoris questionis est: sit puro nihil magis illi fidem servari oportere, per textum in l. Ex conducto, 16, alias incipit l. Si uno §. item cum quidam D. Locati, præsertim in contractibus innominatis, in quibus pœniteatix locus est, l. Si pecuniam 5, in prime. D. De condit. ob caus. Non obstat textus in l. In civile 12, C. De rer. vind. quo loco venditor, pretio non soluto ab emptore, agere non potest, ut res vendita & tradita, sibi restitatur, sed agit ad pretium. Quia id sit, quod venditor fidem emptoris secutus, per traditionem abdicaverit à se dominium rei & in emptorem transfulerit, §. vendita, Insuper. De rerum divu; unde superest tantum, ut ad pretium agat.